

V2001-73 03.08.2001

Jahns Trafikkskole DA - konkurranseloven § 3-9 - dispensasjon fra § 3-1 første ledd for samarbeid om trafikkskolenes priser

Sammendrag:

Jahns Trafikkskole DA er en sammenslutning av kjøreskolene Brumunddal Trafikkskole, Moelv Trafikkskole, Furnes Trafikkskole og Jahns Trafikkskole. De nevnte kjøreskolene, som alle er enkeltmannsforetak, er eiere i Jahns Trafikkskole DA. Gjennom Jahns Trafikkskole DA har kjøreskolene flere felles funksjoner. De driver også under samme navn utad. De opererer dessuten med like priser for sine tjenester. Kjøreskolene er innvilget dispensasjon fra forbudet mot prissamarbeid i konkurranseloven, da det er antatt at effektivitetsgevinstene ved samarbeidet er større enn skadevirkningene ved prissamarbeidet. Det ble lagt vekt på at kjøreskolene er forpliktet til å opprettholde et visst servicenivå, at det er vanskelig for dem å operere med ulike priser i samarbeidet og at kjøreskolene har konkurrenter i det aktuelle markedet.

1. Innledning

Konkurransetilsynet viser til Deres søknad hit av 18. april 2001, brev av 6. juni 2001 samt flere telefonsamtaler om saken. Det søkes om dispensasjon fra forbudene i konkurranseloven (krrl.) for samarbeid om felles priser for trafikkopplæring mellom trafikkskolene som er tilsluttet Jahns Trafikkskole DA i Brumunddal.

Jahns Trafikkskole DA er en sammenslutning av kjøreskolene Brumunddal Trafikkskole, Moelv Trafikkskole, Furnes Trafikkskole og Jahns Trafikkskole. De nevnte kjøreskolene, som alle er enkeltmannsforetak, er eiere i Jahns Trafikkskole DA. Gjennom Jahns Trafikkskole DA opptrer kjøreskolene under samme navn utad. De har også samme kontoradresse, og én kontoransatt arbeider for alle kjøreskolene.

2. Konkurranseloven

Formålet med konkurranseloven er fastsatt i § 1-1, hvor det heter at lovens formål er å sørge for effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å legge til rette for virksom konkurranse. Konkurranseloven § 3-1 første ledd setter forbud mot at to eller flere ervervsdrivende samarbeider om eller påvirker priser, avanser eller rabatter. Videre setter konkurranseloven

§§ 3-2 og 3-3 forbud mot at to eller flere ervervsdrivende samarbeider om anbud eller markedsdeling. Samarbeid som nevnt vil normalt føre til mindre effektiv bruk av samfunnets ressurser.

Konkurranseloven § 3-4 setter forbud mot at sammenslutninger oppfordrer til reguleringer som er nevnt i konkurranseloven § 3-1 til § 3-3.

Konkurransetilsynet kan med hjemmel i konkurranseloven § 3-9 ved enkeltvedtak eller forskrift dispensere fra forbudene i §§ 3-1 til 3-4 dersom:

a) konkurransereguleringen innebærer at konkurransen i vedkommende marked forsterkes,

- b) det må forventes effektivitetsgevinster som mer enn oppveier tapet ved konkurransebegrensningen,
- c) konkurransereguleringen har liten konkurransemessig betydning, eller
- d) det foreligger særlige hensyn

I denne saken må det vurderes om den felles drift som skjer gjennom Jahns Trafikkskole DA er i strid med konkurranseloven § 3-1 første ledd. Hvis det er tilfelle, må det vurderes om det likevel kan gis dispensasjon etter konkurranseloven § 3-9.

3. Konkurransetilsynets vurderinger og vedtak

Konkurransetilsynet har kommet til at samarbeidet mellom trafikkskolene som eier Jahns Trafikkskole DA om felles priser for trafikkopplæring er i strid med konkurranseloven § 3-1 første ledd.

I vurderingen av hvorvidt samarbeidet er i strid med konkurranseloven § 3-1 første ledd må først det relevante markedet avgrenses. Hva produktet angår, vil det aktuelle markedet omfatte kjøreskoler som tilbyr praktisk og teoretisk opplæring i bilkjøring. Det geografiske markedet - det vil si hvor etterspørerne kjøper tjenestene - vil være lokalt; folk er nok ikke villige til å reise særlig langt for å kjøpe tjenester fra trafikkskoler som er noe billigere enn prisen som trafikkskoler som ligger nærmere etterspørerne krever. Imidlertid må det antas at kjørelærere lett kan tilby i alle fall sine kjøretjenester et godt stykke unna der de har kontorsted. Dèt tilsier at det geografiske markedet bør omfatte flere av tettstedene i Ringsaker kommune, hvor de ovennevnte trafikkskoler er hjemmehørende.

Selv om skolene utad opptrer som en enhet gjennom Jahns Trafikkskole DA, er det på det rene at de i forhold til konkurranseloven § 3-1 første ledd er å regne som "flere ervervsdrivende". Det er ikke noe eierforhold mellom kjøreskolene, som alle er selvstendige juridiske subjekter. Det foreligger da heller ikke noe forhold som tilsier at de må betraktes som en enhet i relasjon til konkurranseloven § 3-1 første ledd, med den følge at bestemmelsen ikke får anvendelse. Når skolene er å regne som ervervsdrivende, blir det neste spørsmålet om samdriften representerer atferd som er i strid med de handlinger som er forbudt i konkurranseloven § 3-1 første ledd. Gjennom Jahns Trafikkskole DA har kjøreskolene avtalt å ha like priser. Slikt prissamarbeid ligger i kjernen for hva konkurranseloven § 3-1 første ledd forbyr. Samarbeidet mellom trafikkskolene er følgelig i strid med konkurranseloven.

Konkurransetilsynet antar likevel at samarbeidet innebærer effektivitetsgevinster som fører til at det bør gis dispensasjon. For det første er det slik at det i Ringsaker kommune er flere andre kjøreskoler som ikke er knyttet til Jahns Trafikkskole DA. Med andre konkurrenter i markedet vil den konkurransebegrensningen som følger av samarbeidet da i utgangspunktet være begrenset. Det antas også å være slik at det er relativt lave barrierer for etablering av nye kjøreskoler i området. Samlet bør det tilsi at kjøreskolene utviser varsomhet med å utnytte sin markedsrett. Samdrift mellom deltakerne i Jahns Trafikkskole DA må antas å føre til en mer rasjonall drift og gi vesentlige besparelser for deltakerne i forhold til om hver av dem skulle ha eget kjørekontor. Under dette må det også legges vekt på at en kjøreskole ikke står fritt til å organisere sin administrasjon som det ønsker. Ved forskrift av 18. oktober 1969 nr. 2 er kjøreskoler pålagt å ha betjent kontor. Konkurransetilsynet vil også bemerke at det synes vanskelig å opprettholde et samarbeid som det som drives i Jahns Trafikkskole DA uten felles prissetting. Ved at de ovennevnte trafikkskolene samarbeider, antar tilsynet at det realiseres en gevinst

ved at kostnadene ved driften reduseres. Kostnadsbesparelsen av samarbeidet antas å oppveie de eventuelle ulempene prissamarbeidet måtte forårsake. Samarbeidet mellom trafikkskolene er følgelig dispensasjonsverdig. Dispensasjonen må også omfatte Jahns Trafikkskole DA som står for mye av driften i kjøreskolene.

Med hjemmel i konkurranseloven § 3-9 b) har konkurransetilsynet fattet følgende vedtak:

Jahns Trafikkskole DA (organisasjonsnummer 978 676 871), Brumunddal Trafikkskole (organisasjonsnummer 983 371 884), Moelv Trafikkskole (organisasjonsnummer 983 371 868), Furnes Trafikkskole (organisasjonsnummer 983 371 841) og Jahns Trafikkskole (organisasjonsnummer 960 684 281) gis dispensasjon fra konkurranseloven § 3-1 første ledd for å samarbeide om felles priser for trafikkopplæring.

Vedtaket trer i kraft straks og gjelder til 15. august 2006.

Konkurransetilsynet kan trekke dispensasjonen tilbake dersom vilkårene for dispensasjonen ikke er oppfylt eller forutsetningene for dispensasjonen ikke lenger er til stede. Dersom det er aktuelt at andre trafikkskoler skal slutte seg til Jahns Trafikkskole DA, eller samarbeidet ønskes fortsatt etter 15. august 2006, vil det være nødvendig med en ny dispensasjon.

For ordens skyld opplyses at Konkurransetilsynets vedtak kan påklages innen tre uker. En eventuell klage stiles til Arbeids- og administrasjonsdepartementet, men sendes Konkurransetilsynet. Forøvrig vises til vedlagte skjema «Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak».

[til toppen](#)